

REDEGØRELSE

Vedrørende etablering af

NATURPARKEN "TEGLVÆRKSSØERNE"

Introduktion
Baggrund
Projektbeskrivelse
Økonomi
Aktivitetsgrupper

Januar 2005

"Teglværkssøerne"

Introduktion

Borgergruppens arbejdsudvalg "Teglværkssøerne" skal arbejde for at skabe et rekreativt område omkring de gamle lergrave mellem Øster Hassing, Holtet og Gandrup i overensstemmelse med intentionerne i Bymodel Gandrup.

Arbejdsudvalget har konkluderet:

1. Det første og afgørende punkt for at opnå målsætningen er, at der skal skabes bekvemme adgangsforhold for de lokale borgere i Øster Hassing og Gandrup ved anlæg af cykel/gangsti til området fra de to byområder. Dette opnås ved at anlægge en hovedsti fra Gandrup til Øster Hassing.
2. Området er så attraktivt, at det også kan tiltrække mange udenbys gæster, ikke mindst turister på vej til Østkysten, og der skal derfor anlægges en parkeringsplads med indkørsel fra Omfartsvejen.
3. Området skal nænsomt reguleres og forbedres ved plantning af læhegn mod Omfartsvejen, plantning af enkelte trægrupper og omlægning af det eksisterende vandløb, så det løber gennem søerne. Der skal anlægges et net af smalle grusstier, der kan befærdes af besøgende med barnevogn eller kørestol og der skal anlægges naturstier, der giver mulighed for traveture omkring søerne.
4. Der skal indrettes rasteplasser med borde og bænke og der skal opsættes shelters og anlægges bålpladser til brug for spejderne, som forudses, at blive storforbrugere af området.

På dette grundlag er projektet til udvikling af det rekreative område "Teglværkssøerne" udarbejdet.

Baggrund

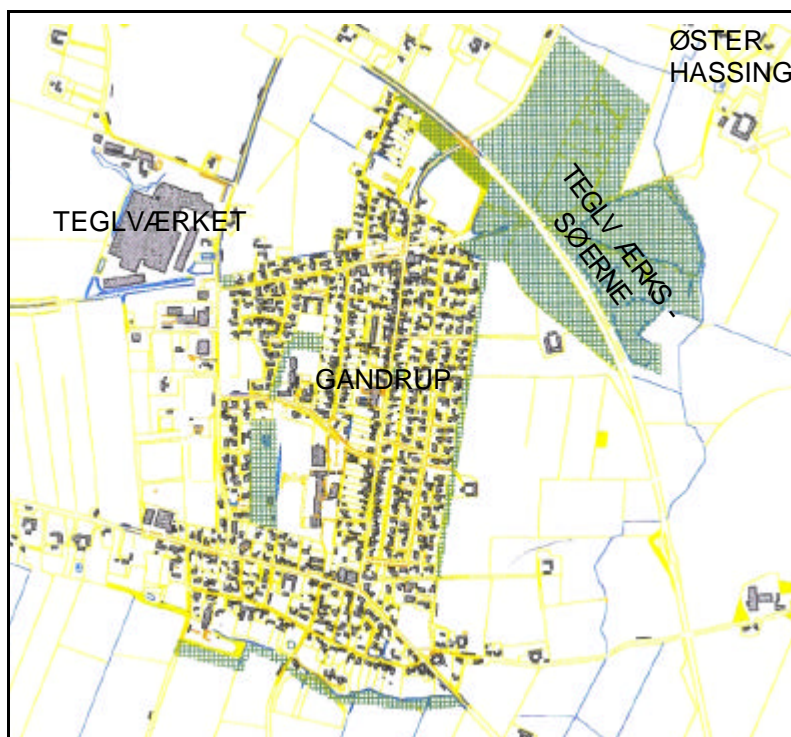
I "Bymodel Gandrup", som er en del af Den Digitale Kommuneplan for Hals Kommune er ønsket om, at der etableres et rekreativt område ved Teglværkssøerne stærkt fremhævet.

Området er, som vist på kortet, beliggende ved gamle lergrave mellem Øster Hassing og Gandrup, og det har udviklet sig til et meget smukt, spændende og unikt naturområde. Området dækker ca. 25 hektar, hvoraf omkring halvdelen optages af søerne.

I "Bymodel Gandrup" hedder det i afsnittet **Rekreation og Livskvalitet**: "Der skal skabes grønne åndehuller og nærrekreative arealer i lokalsamfundet Gandrup for at højne kvaliteten i og omkring boligområderne og dermed skabe grobund for en positiv trivsel for områdets borgere.

Det rekreative område ved Teglværkssøerne skal sikres og udvikles som et attraktivt udflugtsmål for borgerne i Gandrup, Øster Hassing og Holtet. Et internt stisystem skal give de besøgende adgang til områdets forskelligartede naturelementer, og der skal være plads til såvel fysiske udfoldelser som ophold og stille fordybelse i området.

Teglværkssøområdet bør udvikles til at omfatte arealerne umiddelbart syd for Omfartsvejen, så det rekreative område hænger direkte sammen med Gandrup by, og så der skabes et attraktivt område for den fremtidige boligudbygning i byen."

Fra Bymodel Gandrup, Udkast

I "Bymodel Gandrup" under afsnittet **Trafik** hedder det endvidere:

"Det skal være trygt at færdes i Gandrup-området".

"Sammenkædningen af Øster Hassing og Holtet med Gandrup er af væsentlig betydning for områdets fremtid. Der skal derfor skabes tilstrækkelige og sikre trafikforbindelser / stiforbindelser mellem Gandrup og satellitområderne Øster Hassing og Holtet".

"Imellem Gandrup og Øster Hassing skal der ligeledes sikres en cykelforbindelse, der her oplagt kan kombineres med en rekreativ sti igennem det rekreative område ved Teglværkssøerne - som supplement til cykelforbindelsen via Borgergade/Houvej".

Der er således fuld overensstemmelse med bymodellen, når Borgergruppen nu starter dette projekt med henblik på at få "Teglværkssøerne" åbnet som rekreativt område. Der findes her en spændende flora, fisk i de store søer og mange fuglearter er repræsenteret.

Projektet søges fremmet gennem støtte fra Leader+ midler. I Kattegatgruppens udviklingsplan for landdistrikter er et hovedpunkt beskrevet ved bymiljøforbedringer.

Det er borgergruppens opfattelse, at udvikling af et rekreativt område i forbindelse med teglværkssøerne klart må betragtes som en bymiljøforbedring.

Af de emner med mulighed for støtte, som Kattedaggruppen nævner, mener vi, at det foreliggende projekt indebærer:

- Nye former for servicetilbud i landsbyer
- Øget trafiksikkerhed
- Øget mulighed for aktivitet og samvær
- Muligheder for børn, voksne og ældre
- Turisme baseret på kulturhistorien og naturen
- Naturstier
- Information om natur og kultur
- Samarbejde med turistfolk

Området er beliggende så tæt ved byen, at det helt klart må betragtes som en **forbedring af bymiljøet** i det øjeblik adgangsforholdene er bragt i orden. Børn, unge og ældre kan spadsere til og i området, og området kan blive et sted hvor man samles til friluftsbegivenheder som Sankt Hans bål og spejderaktiviteter. Interessen fra de lokale ungdomsorganisationer understreger behovet for, at området gøres tilgængeligt for lokalbefolkningen.

Områdets beliggenhed, ca. halvvejs mellem Nørresundby og Hals, og med indkørsel fra hovedvejen, gør stedet særdeles **attraktivt for turister**, der ønsker at holde en kaffepause eller spadsere en tur i et smukt område på vej til eller fra kysten.

Området kan absolut også forventes at være et interessant udflugtsmål i "baglandet" for de mange turister i Hou/Hals sommerhus området, når stedet gøres kendt gennem turistbrochurer o.s.v.

Turistchef Kim Rye Jensen har mundtligt udtrykt stor interesse for projektet og er parat til at tage Teglværkssøerne med i turistbrochurer og vil ligeledes finde en naturvejleder, som kan udarbejde vejledende plancher og lignende. Teglværkets og lergravens historie er et oplagt emne for turist information. Gandrup Teglværk er i dag et af Nordeuropas største teglværker.

Et oplæg der både indebærer en stiforbindelse fra Øster Hassing til naturområdet og en sti, der forbinder Gandrup med naturområdet fører naturligt frem til tanken om at anlægge en hovedsti, der via naturområdet fører direkte fra Gandrup til Øster Hassing.

Øster Hassing er kirkeby for Gandrup, mens Gandrup, der er den største by, er skoleby for Øster Hassing, og der er med hensyn til **trafiksikkerhed** et meget stort behov for den direkte cykelsti mellem de to byer. Al gående og cyklende trafik på denne strækning er i øjeblikket henvist til Borgergade-Houvej linien. Borgergade er en stærkt trafikeret landevej, og Houvej er direkte klacificeret som en af kommunens farlige veje. En smal markeret stribes i hver side af de stærkt trafikerede veje yder kun minimal beskyttelse for de bløde trafikanter.

Den forbedrede trafikmulighed mellem by og kirke bør ikke overses. Kirke og kirkegård besøges meget ofte af pensionister bosiddende i Gandrup, og det kan vise sig at være meget positivt for **det kulturelle miljø**, at der kan spadseres og cykles ad en bilfri vej til kirken.

Den i projektet beskrevne cykelsti **knytter lokalsamfundene sammen** og bliver et led i en sammenhængende cykelsti fra Ulsted til Vester Hassing.

Arbejdsudvalg "Teglværkssøerne" udvikler derfor på Borgergruppens vegne et projekt, der indebærer:

1. Anlæg af en direkte cykel/gangsti fra Gandrups nordlige centrum til Øster Hassing gennem det rekreative område.
2. Anlæg af en parkeringsplads i det rekreative område med indkørsel fra Omfartsvejen.
3. Opsætning af skilte og plancher med naturvejledning, der fører gæster ind i det rekreative område.
4. En nænsom regulering af området ved plantning af læhegn mod Omfartsvejen, plantning af enkelte trægrupper, omlægning af det eksisterende vandløb og anlæg af spadsere- og travestier.
5. Indretning af rastepladser med borde og bænke, opsætning af shelters og anlæg af bålpladser til brug for spejderne.

Vi mener, at der ved gennemførelse af dette projekt opnås:

- En forbedring af bymiljøet.
- Et samlingssted for befolkningen i en unik natur.
- En ny turistattraktion.
- En nærmere sammenknytning af lokalsamfundene.
- En øget trafikikkerhed for de bløde trafikanter i lokalområdet.
- En styrkelse af det kulturelle miljø ved at adgang til skole og kirke lettes.

Projektet opdeles i:

- A. Anlæg af hovedsti.
- B. Anlæg af parkeringsplads.
- C. Skilte og plancher.
- D. Stianlæg, planering og beplantning.
- E. Anlæg af shelters, bålplads og spisesteder.

Adgangen til området er på nuværende tidspunkt så dårlig, at værdien af de sidste tre punkter er begrænset, indtil de første punkter er realiseret.

Projektbeskrivelse

A. Hovedsti

Anlæg af en direkte cykel/gangsti gennem det rekreative område fra Gandrups nordlige centrum til Øster Hassing med en direkte forbindelse til Øster Hassing Kirke.
Linieføringen er som vist på nedenstående kort.

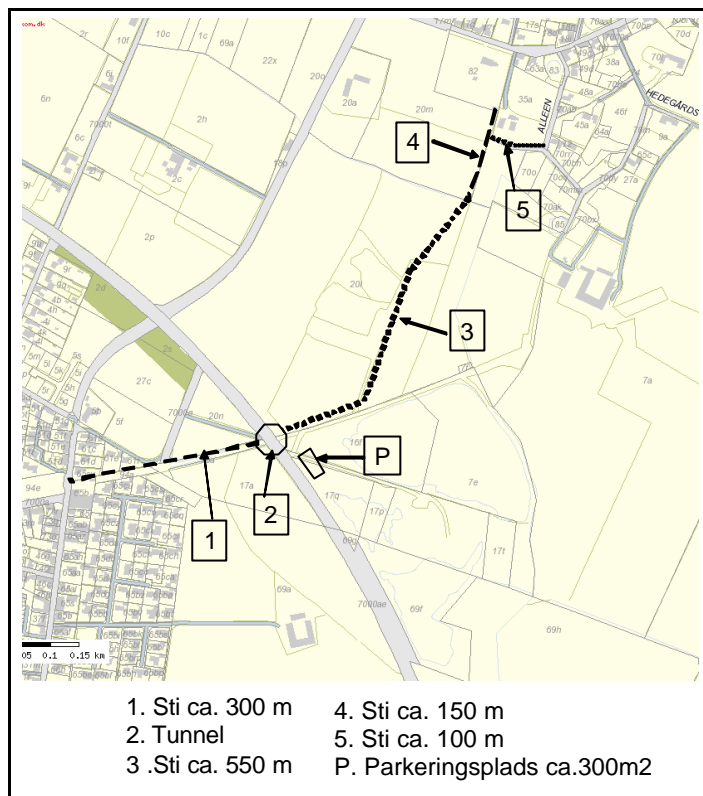

Stiforbindelse gennem området ved Teglværkssøerne
Total længde fra Borgergade til ØsterHassing Kirke er ca. 1100m

Hovedstien gennem naturområdet omfatter:

1. Cykel/gangsti fra Borgergade (Spar-købmanden) til omfartsvejen.
2. Anlæg af tunnel for cyklende og gående under omfartsvejen.
3. Cykel/gangsti gennem det rekreative område.
4. Cykel/gangsti langs skelgrøft og hegn fra det grønne område til kirkegårdsmur
5. Cykel/gangsti fra skelgrøft til Alléen i Øster Hassing.
6. Belysning langs hovedstien.
7. Asfaltering

De enkelte etaper er markeret på nedenstående kort:

Matrikelkort

Stierne udføres frostsikre, dvs. der udgraves til frostfri dybde og sikres med sandfyld, bundsikring, 20 cm stabilt grus og afsluttes med 3 cm speciel stensmel, stensmelen er speciel, da det er en type, hvor der ikke er risiko for punktering af cykler. Der udføres minitunnel under Omfartsvej, der hvor gl. bane krydser Omfartsvej. Tunnellen udføres med lys samt afvandes med dykpumpe til grøft. Stien udføres i 2,5 m bredde og med ensidigt fald.

Ad 1. Sti ca. 300 m fra Borgergade til Omfartsvejen.

Første 50 meter af stien går langs det nordlige skel af matrikel nr. 65b tilhørende Jan Toldbod, Super Spar-købmanden. Der er i øjeblikket anlagt en flisegang på dette sted, og denne del af stien kan eventuelt anvendes som den foreligger. Jan Toldbod har givet tilladelse til anlæg af stien. De resterende ca. 250 meter af stien til Omfartsvejen forløber ad det gamle jernbaneterræn. Strækningen fra Legepladsen v. Nørrevang til Omfartsvejen skal foregå på kommunal ejendom.

Teknisk Udvalg indstiller den 29.11.2004, at Hals Kommune som grundejer giver den fornødne tilladelse som vej-myndighed, når der foreligger et endeligt projekt,

Prisen for denne del af stien er ifølge overslag fra entreprenør Kurt Christensen: 163.000,- kroner excl moms.

Ad 2. Tunnel under Omfartsvejen.

Stien føres under Omfartsvejen i en minitunnel, hvor den gamle banelinie skærer Omfartsvejen. Tunnelen udføres med lys og afvandes med dykpumpe til grøft. Hals Kommune indstiller overfor amtet, som er vejmyndighed for Omfartsvejen, at man giver tilladelse til anlæg af tunnelen.

Pris for udførelse af tunnel er ifølge overslag fra entreprenør Kurt Christensen: 730.000,- kroner excl moms.

Ad 3. Sti fra Omfartsvejen til Hedebækken gennem det rekreative område.

Området, hvor stien anlægges, tilhører Pipers Teglværker A/S. Der foreligger aftale med Teglværket, der giver tilladelse til anlæg af stien på teglværkets ejendom. Denne del af hovedstien har en længde på ca. 500 meter. Stien går på ca halvdelen af strækningen langs køreveje, der er etableret af Teglværket til lertransport. På den sidste del føres stien frem til et eksisterende læhegn i skel, hvor den krydser Hedebækken. Hedebækken føres i rør under stien.

Prisen for denne del af hovedstien er ifølge overslag fra entreprenør Kurt Christensen: 246.000,- kroner excl moms.

Ad 4. Sti fra Hedebækken til kirkegårdsmur.

Denne del af stien har en længde på ca. 250 meter og løber langs eksisterende skelgrøft og hegn på matrikel nr 20m tilhørende Hans Jørgen Hæk. Der foreligger aftale med Hans Jørgen Hæk om overtagelse af det nødvendige areal til anlæg af stien.

Det forventes, at Kirken etablerer en indgang til kirkegården fra stiens afslutning.

Prisen for denne del af stien er ifølge overslag fra entreprenør Kurt Christensen: 135.500,- kroner excl moms.

Hertil kommer udgift til arealerhvervelse, ca. 1000 m², som skønnes til ca. 35.000,- kroner, incl. Landmåler.

Ad 5. Sti fra skelgrøft til Alléen.

Forbindelsesstien til Alléen i Øster Hassing anlægges i eksisterende stiforløb. Kommunen har råderet over denne strækning. Hals Kommune giver den fornødne tilladelse som vej-myndighed, når der foreligger et endeligt projekt

Prisen for denne del af stien er ifølge overslag fra entreprenør Kurt Christensen:

69.000,- kroner excl moms.

Ad 6. Belysning.

Hovedstien forsynes i sin fulde længde med parkbelysning. Lygtestandere af ca. 3 meter højde med ca. 50 m afstand.

Prisen for belysning er ifølge overslag fra el-installatør Aage Christensen:

Forsyningskabel ca. 50.000,- kroner excl moms.

Lysstandere ca. 50.000,- kroner excl moms

Ad 7. Asfaltering

De ovenanførte prisoverslag er gældende for en afslutning med stenmel. Af hensyn til stiens anvendelse som kirke- og skolevej asfalteres ved belægning med 6 cm GAB 0 asfalt.

Prisen for asfaltbelægning er ifølge overslag fra entreprenør Kurt Christensen:

130.000,- kroner excl moms.

B. Parkeringsplads

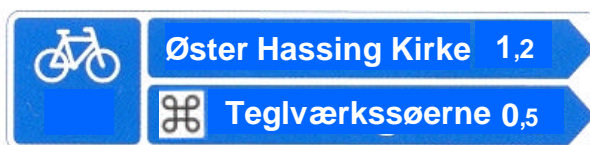
Der anlægges en parkeringsplads til 10-12 biler (2-300 m²) med indkørsel fra Omfartsvejen ad den eksisterende indkørsel til lergravene. Parkeringspladsen funderes i frostfri dybde og afsluttes med 20 cm stabilgrus. Parkeringspladsen omkranses med kampesten, så bilkørsel ind i det rekreative område forhindres. Pladsen indrettes således, at oplysende plancher med naturvejledning og historiske oplysninger kan opstilles i umiddelbar tilknytning til parkeringsplads og gangstier ved søerne.

Prisen for anlæg af parkeringsplads er ifølge overslag fra entreprenør Kurt Christensen:

60.000,- kroner excl moms.

C. Skilte og Plancher

Ved hovedstiens udmundning i henholdsvis Houvej og Borbergade opsættes vejskilte, der angiver cykel/gangsti til seværdigheden Teglværkssøerne samt Gandrup henholdsvis Øster Hassing Kirke med angivelse af afstande.

Ved hovedindkørslen fra Omfartsvejen til det rekreative område opsættes skilte, der viser til seværdigheden Teglværkssøerne. På Omfartsvejen opsættes der endvidere færdselstavler 500m øst og vest for indkørslen med oplysning om rasteplads og seværdighed.

Oplysende plancher opstilles ved hovedindgangen fra Omfartsvejen, i forbindelse med parkeringspladsen. Plancherne, der oplyser om stedets natur (Planteliv og dyreliv) og historie (Gandrups og Nordjyllands teglværkshistorie gennem tiderne) udarbejdes i samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening, Hals Kommunes Turistbureau og Gandrup Teglværk.

Omkostningerne ved etablering af vejskilte og plancher skønnes at andrage:

25.000,- kr excl moms.

D. Stianlæg, planering og beplantning

Det rekreative område anlægges efter de retningslinier, der er fremlagt af Danmarks Naturfredningsforening, Lokalkomiteen for Hals kommune, i marts 1998.

Af hovedpunkterne i dette forslag kan nævnes:

Dele af området udlægges som "utilgængelige naturområder, hvor plante- og dyreliv i princippet får lov til at passe sig selv".

Der anlægges/ryddes gangstier rundt i området med adgang til rastepladser med borde, bænke og affaldsstativer.

Der tænkes opført et lavt fugletårn med udsigt over den store sø, der rummer et fint fugleliv.

Vedligeholdelsen indskrænker sig til at holde stierne ryddet og borde/bænke intakte. Med få års mellemrum kan det blive nødvendigt at tynde lidt ud og rydde selvsåede træer og buske på frie arealer.

Området foreslås moderat beplantet. Dog bør der etableres et bredt læhegn mod omfartsvejen.

Det er målet at anlægge en ca 1 km lang sti omkring søerne udført i en kvalitet, der tillader færdsel med barnevogn og kørestol.

De her beskrevne tiltag er i et vist omfang gennemført for den del af arealet, som på nuværende tidspunkt er overtaget af Hals Kommune. Den tilstødende del, som gennemskæres af hovedstien og som fortsat er ejet af Gandrup Teglværk, reguleres og beplantes efter samme retningslinier.

Lergravene i denne del af området er ikke særligt dybe, og der er forslag om at etablere et lavvandet område, som kan være velegnet til skøjtebane i vinterperioder med frostvejr.

Når lergravningen slutter indenfor et til to år, vil der opstå endnu en stor sø indenfor det rekreative områdes grænser.

Der er fremsat forslag om, at den i forbindelse med lergravningen etablerede afvandringsgrøft føres tilbage til det oprindelige vandløbs forløb, således at vandløbet går gennem en eller flere af søerne. Dette indebærer mulighed for at etablere et spændende stiforløb med broer, hvorfra der er udsigt over søerne.

Omkostninger til Stianlæg, planering og beplantning skønnes at koste:

75.000,- kr excl moms.

E. Anlæg af shelters, bålplads og spisesteder

Ved anlæg af stier fra hovedstien ind i området er der gode muligheder for at indrette indbydende rastepladser, som forsynes med bænkesæt og affaldsstativer. I samarbejde med FDF Øster Hassing kreds bygges primitive shelters til overnatning for spejderne, og på udvalgte steder anlægges bålpladser og eventuelt andre faciliteter til brug for ungdommen.

Omkostninger ved anlæg af shelters, bålplads og spisesteder skønnes at beløbe sig til:

60.000,- kr excl moms.

Som det fremgår af denne redegørelse, indebærer etablering af naturparken, at der udføres en række delopgaver. De enkelte delopgaver med specificerede omkostninger er opført i logisk rækkefølge i nedenstående økonomiske oversigt.

Projekt TEGLVÆRKSSØERNE

Økonomisk overslag for det samlede projekt:

	kroner excl moms	Opsummering	Leader+
1 Tunnelanlæg	730.000,00	730.000,00	365.000,00
2 Stianlæg, Borgergade-Omfartsvejen	163.000,00	893.000,00	446.500,00
3 Parkeringsplads	60.000,00	953.000,00	476.500,00
4 Grønne stier + beplantning	75.000,00	1.028.000,00	514.000,00
5 Stianlæg, Omfartsvejen-Hedebækken	246.000,00	1.274.000,00	637.000,00
6 Stianlæg, Hedebækken-Kirkegårdsmur	170.500,00	1.444.500,00	722.250,00
7 Skilte, Plancher	25.000,00	1.469.500,00	734.750,00
8 Stianlæg til Alléen	69.000,00	1.538.500,00	769.250,00
9 Belysning, kabelnedlægning	50.000,00	1.588.500,00	794.250,00
10 Belysning, lygtestandere	50.000,00	1.638.500,00	819.250,00
11 Shelters, bålpladser og spisepladser	60.000,00	1.698.500,00	849.250,00
12 Asfaltbelægning	130.000,00	1.828.500,00	914.250,00
13 Revision/administration	45.000,00	1.873.500,00	936.750,00

De enkelte delopgaver med specificerede priser er opført i logisk rækkefølge. Beløbene er baseret på skøn og uforpligtende tilbud. Der kan ske forskydninger indenfor de enkelte poster.

De totale projektkostninger beløber sig således til:

1.873.500,00 excl.moms

Aktivitetsgrupper

"**Borgergruppen for Lokalsamfundet Gandrup**" er oprettet i samarbejde mellem følgende lokale foreninger:

1. Gandrup og Omegns Borgerforening
v. Flemming Johannessen, Stationsvej 32.
2. Ø. Hassing Borgerforening
v. Hanne Beer Nielsen, Alleen 3.
3. Gandrup Sportsklub
v. Kjeld Hansen, Parallelvej 16.
4. Holtet Idrætsforening
v. Kirsten Willis, Sønderkovvej 155.
5. FDF Øster Hassing
v. Jens Højer, Hjortrimmenvej 31
6. Sports Motorklubben Gandrup
v. Poul M. Christensen, Vesterparken 16.
7. Gandrup Ungdomsklub
v. Egon Kristensen, Gl. Kongevej 10
8. Gandrup Skole, Skolebestyrelsen
v. Bjarne Urup, Hølundvej 27.
9. Øster Hassing Kirke, Menighedsrådet
v. Else Bogner Jensen, Borgergade 18.
10. Gandrup Brugerråd
v. Erik Andersen, Grønnegade 10.
11. Danmarks Naturfredningsforening, Hals afd.
v. Mogens Hansen, Vestervang 10.

Borgergruppen har til opgave at fremme gennemførelsen af "Bymodel Gandrup"-planen, der er en del af Den Digitale Kommuneplan for Hals Kommune.

Borgergruppens styregruppe består af:

- Henning Sloth (formand), Østervang 15, tlf 98259430, e-mail hensloth@mail.dk
- Flemming Johannessen (næstformand), Stationsvej 32, tlf 98258013, e-mail fmkk@mail.dk
- Ernst Maahn (sekretær), Vesterparken 26, tlf 98258988, e-mail ernstmaahn@tdcadsl.dk

Borgergruppen nedsætter arbejdsudvalg, der har til opgave at fremme gennemførelsen af nærmere definerede projekter indenfor "Bymodel Gandrup"-planen.

Borgergruppens arbejdsudvalg **"Teglværkssøerne"** skal arbejde for at skabe et rekreativt område omkring de gamle lergrave mellem Øster Hassing og Gandrup efter intentionerne i Bymodel Gandrup.

Arbejdsudvalget har følgende medlemmer:

Bjarne Urup	Hølundvej 27	98258482	Malene.flensted@post.tele.dk
Carl Christensen	Vesterparken 24	98259395	carchr@get2net.dk
Chresten Bendtsen	Bollen 2	98259664	birgith@12move.dk
Erik Andersen	Grønnegade 10	98259181	lande@daks.dk
Ernst Maahn	Vesterparken 26	98258988	ernstmaahn@tdcadsl.dk
Flemming Johannessen	Stationsvej 32	98258013	fmkk@mail.dk
Henning Sloth	Østervang 15	98259430	hensloth@mail.dk
John Strøm	Stationsvej 28	98259537	jhs@nypost.dk
Leif Andreasen	Borgergade 94	98259465	lsen@c.dk
Marie Christensen	Vesterparken 16	98259770	pmc@christensen.mail.dk
Mogens Hansen	Vestervang 10	98259761	mmh@hansnielsen.dk

Arbejdsudvalget har konkluderet:

5. Det første og afgørende punkt for at opnå målsætningen er, at der skal skabes bekvemme adgangsforhold for de lokale borgere i Øster Hassing og Gandrup ved anlæg af cykel/gangsti til området fra de to byområder.
6. Området er så attraktivt, at det også kan tiltrække mange udenbys gæster, ikke mindst turister på vej til Østkysten, og der skal derfor anlægges en parkeringsplads med indkørsel fra Omfartsvejen.
7. Området skal nænsomt reguleres og forbedres ved plantning af læhegn mod Omfartsvejen, plantning af enkelte trægrupper og omlægning af det eksisterende vandløb, så det løber gennem søerne.
8. Der skal indrettes rasteplasser med borde og bænke og der skal opsættes shelters og anlægges bålpladser til brug for spejderne, som forudses, at blive storforbrugere af området.

På dette grundlag er projektet til udvikling af det rekreative område "Teglværkssøerne" udarbejdet.

Projektet gennemføres i regi af Gandrup og Omegns Borgerforening.

Ernst Maahn
Januar 2005